

kursusele, mis toimus TÜ MRI eestvedamisel. Selle õppuse tulemusel valiti välja Eestit esindav võistkond Taanis toimuvale rahvusvahelisele võistlusele.

Paberihunnikute asemel tahvelarvutid

12.–19. juulini 2015. aastal peeti Taanis Århusis 26. rahvusvaheline bioloogiaolümpiaad (IBO). Kokku tuli 239 kooliõpilast 61 riigist, nende seas olid Eestit esindamas Maris Sala, Rein Leetmaa, Carel Kuusk ja Magnus Kaldjärv.

Olümpiaad algas uhke avatseremooniaga, kus tavaliselt korraldajamaa folkloori tutvustamise asemel esines pop-laulja Hannah Schneider ja peeti ka lühike akadeemiline loeng inimese aju ning muusika seostest. Järgmisel päeval jätkus õpilaste hariv programm erinevates muuseumides ja botaanikaaias. Juhendajad seevastu alustasid kolm päeva kestvat ülesannete sisulist arutelu ja tõlkimist inglise keelest õpilaste emakeelde.

Eelnevatel aastatel tõlkimise käigus tekkivate tohutute paberihunnikute asemel toimus sel korral, nagu ka kahe aasta tagusel IBO-l Šveitsis, küsimuste vastamine tahvelarvutite abil. Nii esimesel võistluspäeval tehtud praktilistele töödele kui ka teisel päeval teoreetilistele (valikvastustega) küsimustele tuli vastused esitada digitaalselt. Näiteks tuli lahata tursk, erinevat värvi nõõpnõeladega markeerida küsitud elundid ja hindamiseks tuli esitada sellest kõigest digifoto.

Küsimuste tõlkimiseks oli loodud eraldi *online*-rakendus, mis säästis juhendajaid küsimustiku vormistamise vaevast ja segadusest erinevate versioonidega. Enamik teoreetilisi küsimusi tundesid avaldatud teadustöödele.

Raske tõus Taani ja Euroopa kõrgeimatel Råbjerg Mile kuni 40 meetrini küündivatel liivaluidetel, kus pinnasetuisk ähvardas ülesrühkija jalust maha niita.

Eestile kolm pronksi ja aukiri

Pidulikule lõputseremooniale järgnes uhke õhtusöök ja pidu. Tähtsad inimesed pidasid meeleolukaid kõnesid ja järgmise IBO korraldajad ahvatlesid riikide esindajaid osalema ka 27. IBO-l Hanoi Vietnamis. Lõplik paremusjärjestust ei selgunud ka sel aastal plaanitud ajaks ning nii said medalid jagatud alles õhtusöögi ajal. Meie võistkonna saagiks jäi sel korral 3 pronksmedalit ja üks aukiri; vastavalt siis Magnus Kaldjärv (üldarvestuses 88. koht), Carel Kuusk (95.), Rein Leetmaa (131.) ja Maris Sala (147.).

Pärast olümpiaadi lõppemist oli Eesti võistkonnal võimalus ka omal käel ringi vaadata. Pidevalt Põhjamere tuulte meelevaldas oleval Taani lääne- ja põhjarannikul on mitmeid muljetavaldavaid luitemaastikke. Põhja-Euroopa suurim liikuv liivaluide Råbjerg Mile liigub aastas kuni 18 meetrit, mattes enda alla metsa. Nende pide-

valt liikuvate dünide kõrgus ulatub 40 meetrini. Taani põhjapoolseima neeme läheduses on teine liivaluide enda alla matnud 1450. aastal valminud Tilsandede kiriku, mille torn turritab kui ainulaadne meremärk liivast välja tänini.

Põhja-Jüütimaal kõige põhjapoolsem punkt – Greneni neem, on justkui sõrm, mis eraldab Skagerraki ja Kattegati väina veed.

Rahvusvaheline bioloogiaolümpiaad on võimekatele keskkooliõpilaste suurepärase võimalus panna ennast proovile, tutvuda sarnaste huvidega noortega kõikjalt maailmast ja koguda mälestusi terveks eluks.

2016. aasta Eestimaa 55. bioloogiaolümpiaadi piirkonnavoord toimuvad 6. veebruaril ja lõppvoor 5.–6. märtsini. •

 Sulev Kuuse, Mark Gimbutas
Eesti delegatsiooni liikmed

BIOLOOGIAOLÜMPIAADIL

Kuna seekord oli olümpiaadil kasutusel uuem tehnoloogia ehk et kõik pidi toimuma iPad-ides, oli meil enne võistlust sissejuhata kursust, milles seletati, kuidas tahvelarvuteid ja vastavat programmi kasutada. Meid pandi tegema ka anonüümset isiksusetesti, et me saaks harjutada olümpiaadil kasutatavatele küsimustele tüüpidele vastamist.

Olümpiaadi esimesel osal, praktikumide päeval ärkasime vara ja kerge ärevustundega. Osad kordasid, osad kasutasid võimalust suhtlemiseks. Meid jagati värvide järgi neljaks grupiks (kokku oli neli praktikumi), lahutati rahvusaaslastest. Edasi sõitsime bussidega Århusi ülikooli hoonete juurde.

Minu esimeseks sattu taimede praktikum. Enne ruumi sisenemist näidati eesruumis plaanide pealt, kus on meie riigi pink. Pidime selle järgi oma koha leidma. Töölaud oli ümbritsetud suurte pappseintega, laual olid suletud karbi sees eeldatavad praktikumiks vajaminevad esemed, mikroskoop ning iPad koos lisapaberite, kirjutusvahendite ja

kalkulaatoriga. iPadis vaatas vastu programm, millesse end kohe sisse logisin ning edasisi juhtnööre ootama jäin. Pärast umbes poolt tundi ootamist avanes lõpuks programm ning olümpiaad sai alata. Selleks ajaks oli ka ärevus kadunud ning töö möödus rahulikult ning efektiivselt. Küsimused käisid pidevalt kaheksa liigi kohta ning lõpuks, taibates süsteemi, muutusid üsna lihtsaks. See oli ka ainus praktikum, kus tundus, et aega on täpselt parasjagu. Teistes praksides jäi aega alati vajaka.

Telefonid pidime ära andma juba eelnevalt ning hommikuse äratuse jaoks olid meil olemas giidid. Teooriale eelnenud ööl ma palju magada ei saanud ja olin ammu enne äratajaid juba üleval. Test oli hästi mugavalt liigendatud ning ühtlase ülesehitusega.

Võib ilma igasuguse kahtluseta öelda, et olümpiaad oli väga hästi korraldatud, seda isegi vaatamata tehnilistele probleemidele. •

 Maris Sala
Eesti võistkonna liige